
3. INTERNATIONELL PRAKTIK

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

3.1. KONCEPT

Yrkesutbildning är ett verktyg för att ge elever de teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att på ett flexibelt och tillfredsställande sätt kunna svara mot arbetsmarknadens behov.

Baserat på detta ska utbildningen på skolorna vara anpassad till vad som händer på företagen och ska planeras med hänsyn till de kunskaper som eleverna behöver tillägna sig vad gäller teoretiska och begreppsmässiga kunskaper men också vad gäller utrustning och teknik.

Mot denna bakgrund blir praktiken en viktig del av utbildningen för elever som inte går lärlingsprogrammet.

En person på praktikplats ska aldrig upprätthålla en vakant tjänst

Praktik på företag syftar också till att eleverna ska få kontakt med arbetslivet och därmed ge dem möjlighet att avrunda sin personliga och yrkesmässiga utbildning genom praktik i en verklig industrimiljö.

Man bör komma ihåg att för många elever är praktikplatsen den första kontakten med arbetslivet. Därför har god planering och samordning mellan cheferna på skolan och i det berörda företaget central betydelse.

Företaget ligger utanför skolan och har därför en viktig roll att spela, eftersom det möjliggör för studerande att använda den kunskap som de har lärt sig på skolan, på en arbetsplats och därmed verkar de inte bara i en verklig yrkesmässig miljö, utan får även mer djupgående kunskaper om yrkespraktik. Praktiken på företaget kommer att ge elever praktisk erfarenhet av teknisk utrustning. Eleverna kommer att kunna genomföra arbetsuppgifter på en verklig arbetsplats med fastställda faktorer, samt lära sig övergripande kompetenser (utrustning, arbetsorganisation, att arbeta tillsammans med andra, etc.) som de har svårt att lära sig någon annanstans än genom praktik på en verklig arbetsplats.

Det finns två huvudsakliga mål att uppnå med praktiken:

- Att fullfölja den yrkeskompetens som förvärvats på skolan (yrkeskvalifikationer).
- Att hjälpa eleven att få ett jobb (integration till yrkeslivet).

Det bör understrykas att praktik är en mycket viktig del av utbildningen för eleverna. Det är därför nödvändigt att införa ett system med högkvalitativa lokala praktikplatser på företagen och om möjligt ordna internationella praktikplatser, som tillför ett mervärde till utbildningen.

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

3.2. MÅL

Praktik är ett nödvändigt komplement för att säkerställa en heltäckande utbildning för elever som går på yrkesutbildningar.

Praktiken ska:

- Uppgradera och förbättra den teoretiska kunskapen som förvärvats i skolan.
- Ge eleverna praktisk erfarenhet av verklig produktionsutrustning.
- Ge de studerande en chans att uppleva en arbetsmiljö med sociala relationer och arbetsrelationer.
- Möjliggöra för företagen att ta reda på en eventuell framtida medarbetares kunskap och förhållningssätt.
- Hjälpa eleverna att förvärva yrkeskvalifikationer och hitta ett arbete.
- Upprätta strategier för att föra den akademiska utbildningen närmare den arbetsrelaterade verkligheten.

För företagen innebär praktiken:

- Att vara en partner i elevernas praktiska utbildning.
- Att på plats i arbetsmiljön hitta människor som kan bli potentiella framtida kvalificerade medarbetare när praktikperioden är slut.
- Att kunna erbjuda ungdomar sina första jobb.
- Att upprätthålla kontakten med skolorna.
- Att etablera tjänsten som handledare på företaget, som ska hjälpa eleven som gör sin praktik.

Praktik på lokala företag är mycket viktigt för både företag och elever, men när praktiken sker utomlands kan andra mål uppnås utöver de som beskrivits ovan:

- Ge företaget en internationell approach.
- Ge företaget nya idéer, kunskaper och metoder.
- Utökad kulturell kompetens.
- Hitta andra sätt att arbeta.
- Få kunskap om andra kulturer.
- Förbättra de allmänna kunskaperna i främmande språk och få kunskap om det professionella fackspråket.
- Komplettering av personliga CV.
- Att se internationell praktik som en verklig möjlighet för personlig utveckling.
- Anpassning till en bredare arbetsmarknad.
- Driva konceptet om tillhörighet till EU.
- Utveckling utanför familjen och den sociala omgivningen; att växa som person.

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

3.3. DEFINITION AV KVALITET

Även om samtliga aktörer som är engagerade i ett internationellt utbyte har liknande uppfattningar om vad kvalitativ praktik ska vara, finns det ingen gemensam europeisk definition av kvalitet som kan delas av aktörerna.

Det är därför en viktig angelägenhet att hitta en gemensam definition på kvalitet gällande internationell praktik, en angelägenhet som delas av både intressenter i praktikprojekt och av Europeiska kommissionen.

Kommissionen har tagit fram flera material designade för att förbättra kvaliteten på internationell praktik:

- Kvalitetskontrakt: ett dokument som undertecknas av deltagaren, utsändande och mottagande organisation och som omfattar åtagandena för var och en av dessa tre. http://ec.europa.eu/education/leonardo-da-vinci/doc/quality_en.pdf
- Kvalitetsstadgan för internationell praktik som i punkterna 13 och 15 framhåller behovet av kvalitet, noggrann planering och lämplig utvärdering under, före och efter utlandsvistelsen. http://eur-lex.europa.eu/lex/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0450en01.pdf
- Erasmus elevstadga, som tydligt definierar vad som förväntas av eleverna och vad eleverna förväntar sig när de deltar i Erasmus-programmet. http://ec.europa.eu/education/archive/million/charter_en.pdf

I denna handbok kommer vi att ge en definition av vad som avses med kvalitet gällande internationell praktik, och speciellt när det gäller internationell praktik.

Enligt ISO 9000 är kvalitet ett mått på hur väl ett antal egenskaper möter ställda krav

Kvaliteten på något bestäms av en rad egenskaper och ett antal krav, samt hur väl de överensstämmer med varandra. Om egenskaperna uppfyller samtliga krav, har hög eller utmärkt kvalitet uppnåtts. Kvaliteten kan vara dålig, bra eller utmärkt. Kvaliteten på något kan bestämmas genom att jämföra en rad egenskaper med ett antal i förväg angivna krav.

Kvalitet är således ett relativt begrepp. Kvalitet är alltid relativt i förhållande till de i förväg angivna kraven, som är behov och förväntningar som skall uppfyllas.

Kvalitet på internationell praktik innebär att deltagarens förväntningar och behov uppnås och att deltagaren uppfyllt kraven för praktikperioden.

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

Samtliga kategorier av internationell praktik involverar ett antal aktörer, före, under och efter praktikperioden. Endast vissa av dessa aktörer är samtidigt förmånstagare. Förmånstagare i praktikprojekt är personer eller organisationer som drar nytta av något.

För att matcha förmånstagarnas behov och förväntningar på den internationella praktiken ställs följande krav:

- Internationell praktik som bara involverar elever och skolor. Eleverna är de enda förmånstagarna.
- Internationell praktik som involverar elever, skolor och mottagande företag. Förmånstagarna är eleverna och mottagande företag.

I den första kategorin av praktik är endast tre aktörer inblandade och samtliga kommer från den pedagogiska världen; skolorna, vilket gör att praktiken är lättare att hantera.

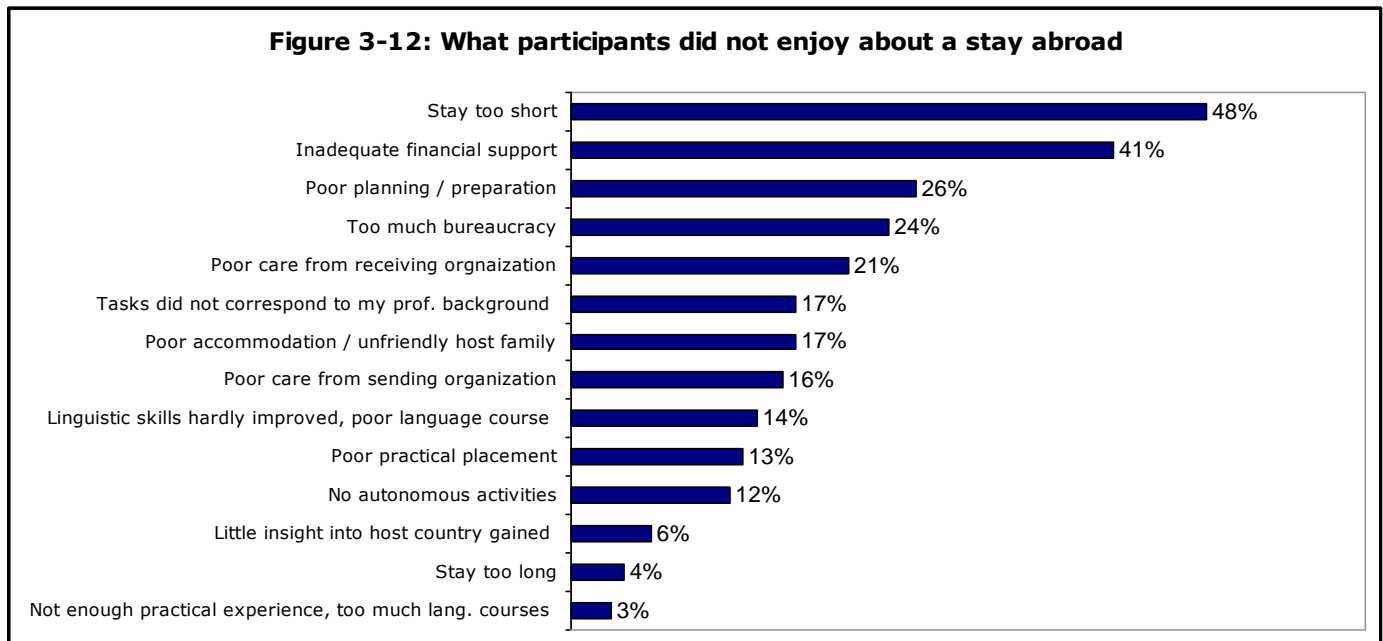
I den andra kategorin av praktik ökar antalet aktörer till minst fem, varav några kommer från den pedagogiska världen och några från näringslivet. Kategorin där företag är inblandade ökar komplexiteten i koordineringen och kvalitetssäkringen. Kvaliteten på den internationella praktiken kan påverkas av dålig matchning mellan mottagande företag och elev.

Ett antal möjliga orsaker till dålig matchning mellan elev och mottagande företag kan vara:

- Brist på nära kontakt mellan skolan och mottagande företag.
- Geografiskt avstånd.
- Svårigheter att sammanlänka näringslivet med miljön för yrkesutbildning.
- Svårigheter på grund av en specifik företagsbransch, mm.

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

Leonardo da Vinci-undersökningen från 2007 visar de viktigaste variablerna som orsakar missnöje gällande internationell praktik för deltagarna (eleverna) när praktik sker på företag utomlands.²⁴

Källa: WSF LdV Survey 2007

För kort praktik (48 %) och otillräckligt ekonomiskt stöd (41 %), är de sämst rankade, tillsammans med dålig planering/dåliga förberedelser (26 %) och för mycket byråkrati (24 %).

Det finns variabler som ger oss mycket värdefull information om vad som är lågkvalitativ praktik:

- Arbetsuppgifterna motsvarade inte min yrkesmässiga bakgrund (17 %).
- Dålig praktikplats (13 %).
- Inga självständiga uppgifter (12 %).
- Inte tillräcklig praktisk erfarenhet, för mycket språkkurser (3 %).

Det är anmärkningsvärt att 17 % av eleverna svarade att uppgifterna inte motsvarade deras yrkesbakgrund. I strävan för att nå högre kvalitet på praktikplatserna är denna procentsats för hög.

²⁴ "Analysis of the Effects of LEONARDO DA VINCI Mobility Measures on Young Trainees, Employees and the Influence of Socio-economic Factors", forskning på uppdrag av Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för utbildning och kultur, http://ec.europa.eu/education/pdf/doc218_en.pdf

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

Varje aktör måste få sina krav uppfyllda för att säkerställa kvalitet, det vill säga att samtliga förmånstagares behov och förväntningar ska uppfyllas. Alla aktörer som är engagerade i den internationella praktiken måste se till att de genom sitt agerande uppfyller deltagarnas behov och förväntningar.

När en låg kvalitet uppnås beror det på att den internationella praktiken inte har nått upp till kraven, med andra ord, när den internationella praktiken inte uppfyller förmånstagarnas behov och förväntningar.

Behov: brist av något nödvändigt önskvärt eller användbart.

Förväntningar: något väntat. Att förvänta sig: att överväga rimlighet, lämpligt eller nödvändigt.

Tillfredsställelse: uppfyllandet av ett behov eller önskan.

Kundtillfredsställelse: ett mått på hur produkter och tjänster som tillhandahålls av ett företag uppfyller eller överträffar kundens förväntningar.

Kvalitet uppnås när förmånstagaren uppnår tillfredsställelse, genom att behov och förväntningar uppfylls genom den internationella praktiken.

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

3.4. Kvalitetskrav: förmånstagarnas behov och förväntningar

Åtgärder för kvalitetssäkring kommer att vidtas för att säkerställa att den internationella praktiken uppfyller förmånstagarens behov och förväntningar.

Kvalitetssäkring innebär ett antal aktiviteter som ska etablera ett förtroende om att kvalitetskraven kommer att uppfyllas.

Förmånstagarnas förväntningar måste vara förenliga med vad den internationella praktiken kan ge dem. Om förmånstagarna definierar behoven och förväntningarna på annat sätt, kan det leda till ett missnöje som utgör en risk för kvalitetssäkring av den internationella praktiken.

Tillfredsställelse = Internationell praktik \geq Behov + Förväntningar

När förväntningarna avviker från, eller är högre än erfarenheterna från den internationella praktiken blir följden missnöje.

För att tydligt definiera vad varje aktör kan förvänta sig och vad som förväntas av dem, är det viktigt att sammanlänka förväntningarna mellan samtliga aktörer. Detta förklaras närmare i punkt 5 i denna handbok.

Ibland kan förväntningarna på uppgifterna som en elev ska utföra på ett mottagande företag vara dåligt definierade, vilket gör att eleven förväntar sig en annan upplevelse på mottagande företag. I detta fall kan resultatet orsaka missnöje.

Det samma gäller när förväntningarna på en elevs kunskaper är högre än de kunskaper som eleven verkligen har. Handledaren på företaget förväntar sig en annan insats från eleven och även i detta fall kan resultatet orsaka missnöje.

Orsaker till diskrepans mellan förväntningar och erfarenheten från den internationella praktiken kan variera och måste beaktas för att kunna utforma rutiner som hindrar att deltagarna blir missnöjda. Rutiner för kvalitetssäkring behandlas mer detaljerat i punkt 5 i denna handbok.

En hög kvalitet på internationell praktik uppnås när förmånstagarnas behov och förväntningar uppfylls.

Förmånstagarnas tillfredsställelse resulterar i långvariga relationer vilket underlättar framtida internationell praktik. I annat fall kommer praktiken bli tillfällig och endast fungera på kort sikt.

Tillfredsställelse för elever som deltar i internationell praktik:

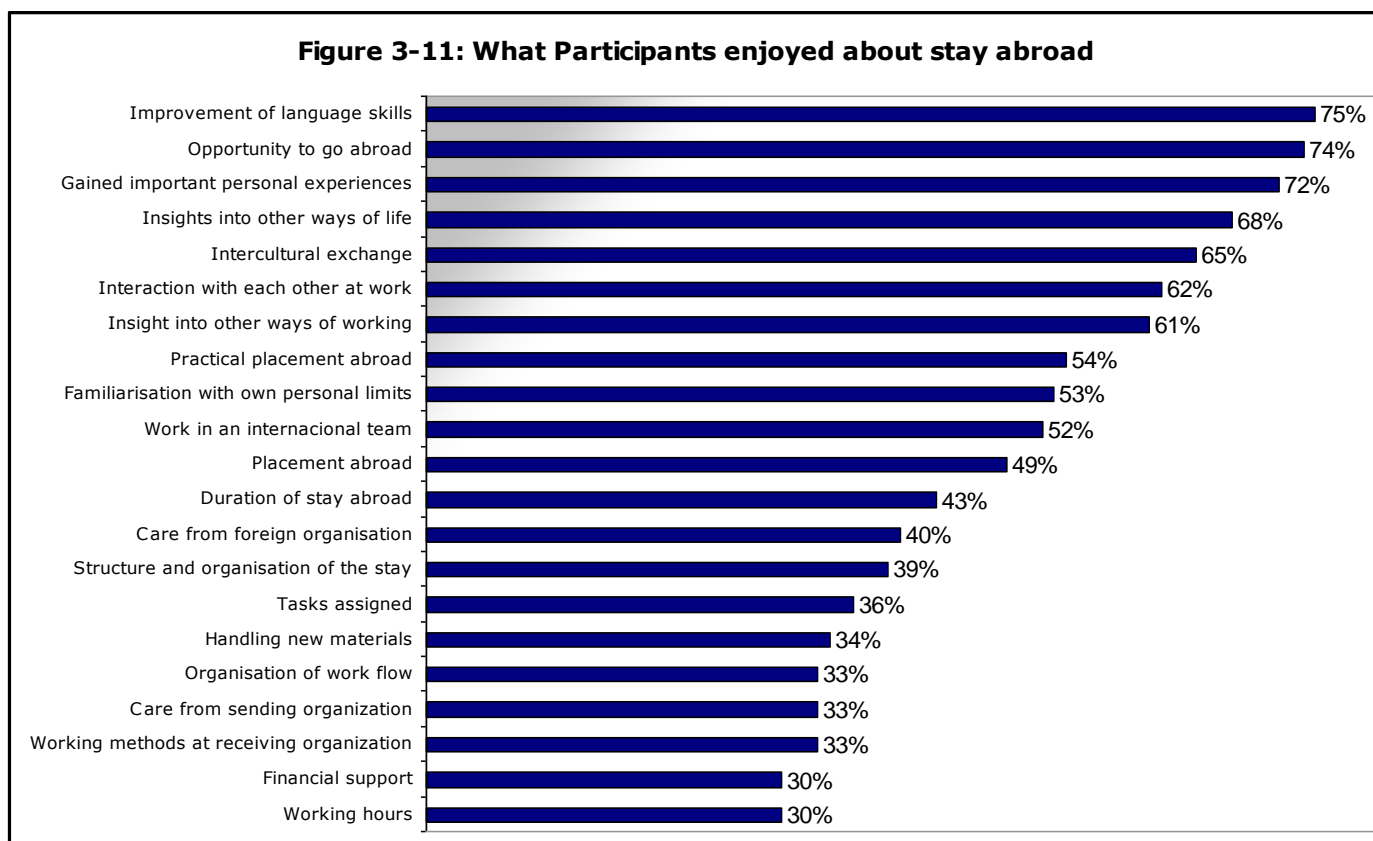
3. INTERNATIONELL PRAKTIK

Att resa utomlands och få kunskap om en ny kultur, ett nytt språk och ett nytt land är ofta en tillfredsställelse för ungdomar. Men vad som är svårare att uppnå med praktiken är att matcha det yrkesmässiga lärandet med elevens yrkesmässiga bakgrund samt att ge eleven bättre färdigheter efter praktiken.

Ibland har det yrkesmässiga inlärandet inte helt uppnåtts genom den internationella praktiken. Fler och fler förmånstagare i praktikprojekt vill inte bara utveckla sina personliga och internationella färdigheter utan också sina yrkesmässiga kunskaper.

Som kan ses i Leonardo da Vinci-undersökningen från 2007 har vissa variabler relaterade till färdigheter och kompetenser som förvärvats genom internationell praktik inte värderats särskilt högt när det handlar om hur nöjd förmånstagaren varit:

- Praktisk praktikplats utomlands, endast 54 % nöjda.
- Arbeta i ett internationellt team, endast 52 %.
- Uppgifter som tilldelats, endast 36 %.
- Arbetsmetoder på mottagande organisation, endast 33 %.
- Arbetstid, bara 30 %.²⁵

Källa: WSF LdV Survey 2007

²⁵ Idem

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

Den studerande blir tillfredsställd med den internationella praktiken om den studerande har uppfyllt samtliga av följande lärandemål:

- Nytt sätt att arbeta, förvärvade yrkeskunskaper och erfarenheter som matchar hans/hennes yrkesbakgrund.
- Förbättrade kunskaper i främmande språk.
- Livserfarenhet: erfarenhet av att bo ensam, att få kunskap om en främmande kultur, träffa nya människor, etc.

Tillfredsställelse för mottagande företag:

Endast lite dokumentation finns som handlar om mottagande företags tillfredsställelse, vilket ibland kan ges underordnad betydelse när man talar om internationell praktik. Men bara när mottagande företag når tillfredsställelse kommer vi att få ett långvarigt samarbete med mottagande företag, som sedan kommer vara intresserade av att upprepa utbytet.

Värdföretaget når tillfredsställelse med den internationella praktiken om företaget har uppnått följande mål:

- Eleven har bidragit professionellt till företaget. Eleven har bidragit med ett mervärde under tiden som han/hon arbetat på företaget. Det vill säga, resultatet som erhållits från praktikantens arbete är högre än utbildningsinsatserna.
- Företagets personal har fått erfarenhet av att arbeta i en mångkulturell, flerspråkig miljö.

Tillfredsställelse för den skola som eleven tillhör:

Skolan når tillfredsställelse med den internationella praktiken om den studerande har fullgjort följande:

- Nytt sätt att arbeta, förvärvade yrkeskunskaper och erfarenheter som matchar hans/hennes yrkesbakgrund.
- Förbättrade kunskaper i främmande språk.
- Livserfarenhet: erfarenhet av att bo ensam, att få kunskap om en främmande kultur, träffa nya människor, etc.

Med andra ord innebär det tillfredsställelse för skolan att uppnå tillfredsställelse för eleven genom hans/hennes kunskapsinhämtning. Detta är ett mervärde som skolorna kan ge de elever som deltar i internationell praktik.

I vissa fall kan den internationella praktiken vara mycket tillfredsställande för eleven, även om de yrkesmässiga kunskaperna som förvärvats inte är särskilt goda. Även om elevens förväntningar är mycket låga och tillfredsställelse i allmänhet uppnåtts, kan utbytet klassas som dålig av skolan, eftersom inte tillräckligt med kunskaper och färdigheter förvärvats. Därför är det viktigt att få en bra utvärdering av de resultat och den kompetens som förvärvats av eleven efter att ha deltagit i den internationella praktikutbildningen.

3. INTERNATIONELL PRAKTIK

Tillfredsställelse för organisationen som ger stöd till internationell praktik:

I de flesta fall finns det en organisation som stödjer och/eller finansierar den internationella praktiken. Organisationen når tillfredsställelse om det finns tillfredsställelse för förmånstagarna och om finansieringen används korrekt för att uppnå målen i finansieringsprogrammet.

Organisationen som stödjer internationell praktik och/eller ger ekonomiskt stöd kräver att vissa handlingar korrekt fylls i av förmånstagarna för att kunna utföra en kvalitetsbedömning.

Organisationen når tillfredsställelse om handlingarna fylls i korrekt och indikerar en hög nivå av tillfredsställelse med resultatet, och samtidigt:

- Säkerställer att de medel som mottagits för internationell praktik är väl använda.
- Förmånstagarnas tillfredsställelse har uppnåtts.

Det som mest sannolikt kan generera missnöje för eleven, skolan och det berörda företaget, är erfarenhet från en "delvis utbildningsmässig, delvis yrkesmässig" internationell praktik. För att säkerställa kvaliteten på detta utbyte måste en rad förebyggande kontroller, rutiner och utvärderingssystem utformas för att förhindra internationell praktik med dålig kvalitet.

Q-Placements avser att vara en handbok med samtliga rutiner, krav och riktlinjer som krävs för att kunna kvalitetssäkra internationell praktik.